

A treisprezecea Olimpiadă internațională de lingvistică

Blagoevgrad (Bulgaria), 20–24 iulie 2015

Probleme pentru competiția individuală

Nu copiați datele oferite de problemă. Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate). Scrieți pe fiecare foaie numărul problemei, numărul locului dvs. și numele dvs. de familie. Altfel, rezultatele dvs. ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

Răspunsurile trebuie să fie bine argumentate. Un răspuns dat fără explicație, chiar dacă este absolut corect, va primi un punctaj scăzut.

Problema nr. 1 (20 de puncte) nahuatl:

$$mahtlactli-on-cē \times mahtlactli = m\acute{a}cu\ddot{u}l-p\acute{o}hualli-on-mahtlactli \quad (1)$$

$$cem-p\acute{o}hualli \times \acute{o}me = \acute{o}m-p\acute{o}hualli \quad (2)$$

$$y\acute{e}-p\acute{o}hualli-on-chic\acute{o}me + mahtlactli-on-n\acute{a}hui = n\acute{a}uh-p\acute{o}hualli-on-cē \quad (3)$$

$$m\acute{a}cu\ddot{u}lli + \acute{o}me = chic\acute{o}me \quad (4)$$

$$mahtlactli-on-\acute{e}yi \times \acute{e}yi = cem-p\acute{o}hualli-on-caxt\acute{o}lli-on-n\acute{a}hui \quad (5)$$

$$m\acute{a}cu\ddot{u}lli \times \acute{e}yi = caxt\acute{o}lli \quad (6)$$

arammba:

$$ng\acute{a}mbi + ng\acute{a}mbi = ng\acute{a}mbi \times y\grave{a}nparo \quad (7)$$

$$ng\acute{a}mbi + as\grave{a}r = tambaroy \quad (8)$$

$$y\grave{a}nparo t\grave{a}xwo + fete as\grave{a}r t\grave{a}xwo = y\grave{a}nparo fete \quad (9)$$

$$yen\acute{o}we \times yen\acute{o}we t\grave{a}xwo = fete yen\acute{o}we t\grave{a}xwo \quad (10)$$

$$nimbo \times fete = tarumba \quad (11)$$

$$nimbo + y\grave{a}nparo t\grave{a}xwo = yen\acute{o}we t\grave{a}xwo \quad (12)$$

nahuatl:arammba:

$$y\acute{e}-tzontli-on-n\acute{a}uh-p\acute{o}hualli-on-caxt\acute{o}lli-on-cē = ndamno \quad (13)$$

$$cen-tzontli-on-cem-p\acute{o}hualli-on-mahtlactli-on-\acute{o}me = y\grave{a}nparo tarumba \quad (14)$$

$$cen-tzontli = tarumba tambaroy fete as\grave{a}r \quad (15)$$

$$cen-xiquipilli = weremeke tarumba nimbo y\grave{a}nparo \quad (16)$$

(a) Înscrieți egalitățile (1–12) și numerele (13–16) cu cifre.

(b) Notați în nahuatl: 42; 494.

(c) Notați în arammba: 43; 569.

⚠ Limba clasică nahuatl, din familia limbilor uto-aztece, era limba Imperiului Aztec de pe teritoriul Mexicului.

Limba arammba (mai este numită serki, serkisetavi sau morehead-de-sus) face parte din familia papua de sud-centru. Este vorbită de circa 970 de persoane în Papua Noua Guinee.

—Milena Veneva

Problema nr. 2 (20 de puncte) Iată câteva forme verbale din dialectul besleneian al limbii kabardine (subdialectul satului Uliap, Republica Adîgheia) în transcripție cu litere latine, cu accentul marcat, și traduceri lor în limba română:

defôn	<i>a putea coase</i>
g^wəš'əʔén	<i>a vorbi</i>
máde	<i>coase</i>
mášxe	<i>mănâncă</i>
meçántχ^we	<i>alunecă</i>
meg^wəš'əʔéf	<i>poate vorbi</i>
mes	<i>arde</i>
mebəbəpe	<i>(el/ea) zboară într-adevăr</i>
mešxápe	<i>(el/ea) mănâncă într-adevăr</i>
mezeqáfe	<i>(el/ea) se preface că mușcă</i>
sən	<i>a arde</i>
ʔəg^wərəg^wən	<i>a tremura</i>

(a) Traduceți în limba română:

zeqén, medéf, medáfe, səfôn, meg^wəš'əʔe, mebób.

Iată încă câteva cuvinte în dialectul besleneian:

çántχ^weçəm	<i>nu alunecă</i>
çántχ^wet	<i>(el/ea) aluneca</i>
çentχ^wéft	<i>(el/ea) putea aluneca</i>
dápet	<i>(el/ea) cosea într-adevăr</i>
défxeme	<i>dacă (ei/ele) pot coase</i>
çántχ^wexeme	<i>dacă (ei/ele) alunecă</i>
meʔəg^wərəg^wxə	<i>(ei/ele) tremură</i>
səfçəm	<i>nu poate arde</i>
bəbme	<i>dacă zboară</i>
bəbxet	<i>(ei/ele) zburau</i>
šxéme	<i>dacă mănâncă</i>
ʔəg^wərəg^wçəm	<i>nu tremură</i>

(b) Traduceți în limba română:

çentχ^wéfxeme, šxáfexəçəm, bəbəft, šxet, ʔəg^wərəg^wəpeme.

(c) Traduceți în dialectul besleneian:

(ei/ele) cos; (ei/ele) se preface că zboară; (el/ea) ardea într-adevăr; nu poate mânca; dacă (ei/ele) vorbesc; (ei/ele) mușcă.

Aveți grijă să marcați accentul.

⚠ Limba kabardină face parte din grupul abhazo-adîghean din familia nord-caucaziană. Este vorbită în Federația Rusă (516 000 de persoane), precum și în Turcia și alte țări din Orientul Apropiat.

ç, g^w, ç, š, š', ʔ, x, χ^w, ç, ʔ sunt consoane; ə este o vocală. Semnul „'” indică accentul.

—Piotr Arkadiev

Problema nr. 3 (20 de puncte) Soundex este un algoritm pentru codificarea numelor. A fost elaborat în SUA în anii 1918-1922 de către Robert C. Russell și Margaret King Odell pentru a facilita căutarea numelor de familie care sună asemănător. La mijlocul secolului XX, Soundex s-a folosit pe larg în SUA pentru a analiza rezultatele recensămintelor din anii 1890-1920.

Mai jos se prezintă un exemplu de cartelă cu date obținute la recensământul din anul 1910. Puteți vedea codul Soundex pentru *Wilson*, care este W425.

LOUISIANA			
HEAD OF FAMILY		E. D.	SHEET
W425 Wilson, Alce		118	17
COLOR	AGE	BIRTHPLACE	
B	42		
COUNTY	St. Landry		CITY
OTHER MEMBERS OF FAMILY			
NAME	RELATIONSHIP	AGE	BIRTHPLACE
Eugene	W	46	
Begina	D	15	
Walter	S	13	
Louisa	D	12	
Camila	D	7	
Conell	S	7	
Hudson	S	4	

FORM 10-636 (4-20-61)
 1910 CENSUS INDEX - FAMILY

U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE
 BUREAU OF THE CENSUS

Sursă: <https://familysearch.org/learn/wiki/en/Soundex>

Iată o listă de nume de familie și codurile Soundex corespunzătoare, în ordine arbitrară. Lipsesc unele caractere:

<i>Allaway, Anderson, Ashcombe, Buckingham,</i>	S312, T□6□, □5□3, C42□, T520,
<i>Chapman, Colquhoun, Evans, Fairwright,</i>	L□42, A536, C155, □623, S356,
<i>Kingscott, Lewis, Littlejohns, Stanmore,</i>	□252, □152, □330, A251, A400,
<i>Stubbs, Tocher, Tonks, Whytehead</i>	L2□0

- Descrieți cum se produce un cod Soundex, pas cu pas.
- Potrivii numele de familie cu codurile Soundex corespunzătoare și restabiliți caracterele omise.
- Generați coduri Soundex pentru următoarele nume de familie:
Ferguson, Fitzgerald, Hamnett, Keefe, Maxwell, Razey, Shaw, Upfield.

—Alexandr Piperski

Problema nr. 4 (20 de puncte) Sunt date propoziții în limba wambaya și traduceri lor în limba română:

1. <i>Ngarlu nya.</i>	Tu ai dansat.
2. <i>Gulugba ngu.</i>	Eu voi dormi.
3. <i>Bardbi ga bungmanya.</i>	Bătrâna a fugit.
4. <i>Ngunybulugi barrawunguji.</i>	Doctorul are o casă.
5. <i>Ngajbi nginya.</i>	Eu te-am văzut.
6. <i>Dagumajba nguyu ngunybulugi.</i>	Ea va lovi doctorul.
7. <i>Alanga gu ngarlujba janjingunya.</i>	Fata va dansa cu câinele.
8. <i>Ngajba gununyu.</i>	El te va vedea.
9. <i>Ngirra nga gijiluku.</i>	Eu am furat banii.
10. <i>Yagujba nyu barrawuwaji.</i>	Tu îl vei părăsi (~ lăsa) fără casă.
11. <i>Dagama ngiyinga bungmanyani.</i>	Bătrâna m-a lovit.
12. <i>Bardbi ga darranggunguji.</i>	El a fugit cu bățul.
13. <i>Alayuku ngiya juwa.</i>	Ea a găsit bărbatul.
14. <i>Juwani gina ngajbi gijilungunya.</i>	Bărbatul a văzut-o cu banii.
15. <i>Yagu gininga.</i>	El m-a părăsit.
16. <i>Bungmaji gina ngajbi balamurruwaji.</i>	El a văzut bătrânul fără suliță.
17. <i>Dirragba ga bungmaji.</i>	Bătrânul va sări.

(a) Traduceți în limba română:

18. *Alayulujba nguyunyu bungmanyani.*
19. *Yagu gininya.*
20. *Janji darranguwaji.*
21. *Ngirra nya alanga.*
22. *Dagama nyinga.*
23. *Dirragbi ga balamurrungunya.*

(b) Traduceți în limba wambaya:

24. Tu mă vei părăsi.
25. Doctorul a dormit.
26. Bărbatul va fugi cu banii.
27. El va fura câinele.
28. Fata te-a văzut.

⚠ Limba wambaya face parte din familia barkly de vest. Este vorbită de circa 50 de persoane în Teritoriul de Nord, Australia.

—Xenia Ghiliarova

Problema nr. 5 (20 de puncte) Iată 25 semiversuri de poezie somaleză, scrise în piciorul de vers numit masafo:

1. ogaadeen ha ii dirin	14. daliilkii ku siiyaye
2. duul haad amxaaraa	15. miyaad iigu duurxuli
3. kaa dooni maayee	16. dorraad adigu kama dhigin
4. amba waa ku daba geli	17. ma deldelin raggoodii
5. dakanka iyo qaankee	18. deelqaadkan aad tiri
6. anaa been dabaadee	19. diigaanyo ciidana
7. galbeed uga dareershaan	20. wax ma kala dillaallaa
8. dalkaad adigu joogtiyo	21. duunyada ka qaadoo
9. dar alliyoo heshiis iyo	22. diinkiyo dugaaggiyo
10. mase waa dayoobeen	23. dildillaaca waaberi
11. dacalkaaga kuma shuban	24. dibnahaaga kama qiran
12. miyaan duudsiyaayaa	25. hobyoo wixii ka soo degey
13. doodaye maxaad oran	

Pentru a vă ajuta să înțelegeți structura masafo, iată 10 semiversuri, care au fost construite din semiversuri originale prin schimbarea arbitrară a locurilor cuvintelor în cadrul semiversului. Unele ar putea corespunde regulilor de versificație, însă majoritatea nu corespund:

26. u anigaa lehe diin	31. kuu miyuu tari wax dafir
27. waad nimankaad ma diidi	32. kuu daalasaayee nin
28. qoran daftarkaaga kuma	33. shareecada dikrigiyo
29. fuushaan kaama dusha	34. dumarkii furayaan ma
30. helo dabacayuun kulaan	35. ogaadee diyaar kuu

(a) Descrieți structura unui semivers masafo.

(b) Iată încă 10 semiversuri masafo. Cinci sunt autentice, iar cinci au fost obținute prin schimbarea locurilor cuvintelor, la întâmplare. Care sunt autentice și care nu?

36. war ismaaciil daarood	41. digaxaarka mariyoo
37. dir miyaad wadaagtaan	42. ciid iyo doolo diraac
38. labadaad ka duudiye	43. nooma keeneen darka
39. ka jannadaad daahiye	44. kala deyaayaa miyaan
40. adiga iyo deriskaa	45. wuxuun kaa danqaabaan

—Alexandr Piperski

Redactori: Bojidar Bojanov (redactor-șef), Qitong Cao, Ivan Derjanski (editor tehnic), Hugh Dobbs, Dmitri Gerasimov, Xenia Ghiliarova, Stanislav Gurevici, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Bruno L'Astorina, Jae Kyu Lee, Elița Milanova, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Alexandr Piperski, Maria Rubinștein, Daniel Rucki, Estere Šeinkmane, Artūrs Semēnuks, Pavel Sofroniev, Milena Veneva.

Textul în română: Elena Suff.

Succes!